

Tussen Wilgenplas en Rotte

**VERENIGING STEDEBOUWKUNDIG WIJKBEHOUD
HILLEGERSBERG SCHIEBROEK TERBREGGE**

Mei 2006 - Nr 57

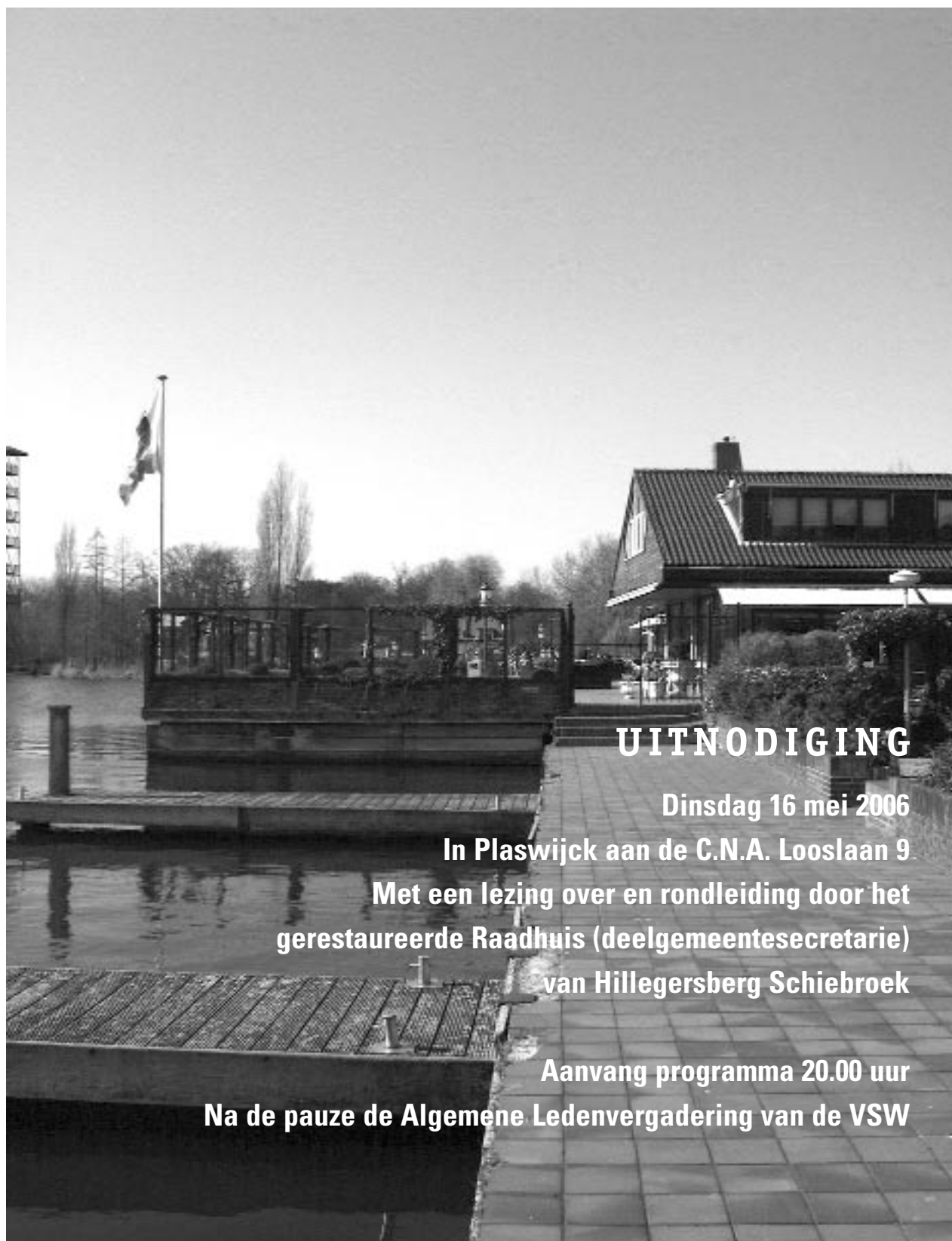
Jaarrekening
2005
en begroting
2006

Schildje voor
Complex I

Bloedputje
in museum

Er wordt weer
volop geheid

Wie weet het
antwoord?

UITNODIGING

Dinsdag 16 mei 2006

In Plaswijck aan de C.N.A. Looslaan 9

**Met een lezing over en rondleiding door het
gerestaureerde Raadhuis (deelgemeentesecretarie)
van Hillegersberg Schiebroek**

Aanvang programma 20.00 uur

Na de pauze de Algemene Ledenvergadering van de VSW

Openbare bijeenkomst

Dinsdag 16 mei 2006. In het Plaswijck restaurant aan de CNA Looslaan.

Programma

19.30 uur Zaal open; de koffie staat klaar.

20.00 uur Welkom door Hans Mani, voorzitter VSW.

20.10 uur Inleiding door Wout Putter, restauratiearchitect van het Raadhuis.

20.40 uur Rondleiding door het Raadhuis.

21.15 uur Terug in Plaswijck om even 'bij te praten'.

21.45 uur Aanvang Algemene Ledenvergadering VSW.

1. Opening, mededelingen en ingekomen stukken.
2. Notulen Algemene Ledenvergadering van 19 mei 2005
Zie pagina 4 en 5.
3. Jaarverslag 2005
Zie pagina 8 en 9.
4. Jaarrekening 2005 en begroting 2006.
Zie pagina 6 en 7.
5. Benoeming van de kascontrolecommissie.
6. Benoeming bestuursleden van de VSW.

Het bestuur heeft A. Ravesteijn bereid gevonden de openstaande vacature in het bestuur te bezetten. Het bestuur stelt voor A. Ravesteijn te benoemen als nieuw bestuurslid. De penningmeester mevrouw Agnes van Zoelen, het bestuurslid Wim Meijer en de voorzitter Hans Mani treden dit jaar statutair af. Allen hebben zich beschikbaar gesteld voor herbenoeming. Het bestuur stelt voor mevrouw A. van Zoelen en de heren W. Meijer en H. Mani in hun bestuursfuncties te herbenoemen.

7. Vragen uit de zaal.

22.30 uur Sluiting.

Behoud het Raadhuis voor bijzondere doeleinden

Op het moment dat we deze "Tussen Wilgenplas en Rotte" schrijven zijn de onderhandelingen over het nieuwe dagelijks bestuur van de deelgemeente Hillegersberg Schiebroek nog in volle gang. Ten tijde van onze Algemene Leden Vergadering op dinsdag 16 mei zal het helder zijn wie als bestuurders de komende jaren het vernieuwde Raadhuis zullen gaan bewonen. Belangrijk is dan welke doelen het nieuwe bestuur zich voor de komende vier jaar gaat stellen. Wat ons betreft blijft het woongenot, vooral bepaald door de kwaliteiten die onze deelgemeente rijk is, hoog op de agenda staan. Dat hoeft financieel gezien niet eens zo veel te kosten. Het vraagt wel om een bestuur en een raad die de rug recht houden en pal blijven staan voor kwaliteit.

De VSW houdt haar Algemene Ledenvergadering dit jaar niet in Lommerrijk, maar in Plaswijk. Zoals bekend staan beide locaties op de nominatie te verdwijnen om plaats te maken voor woningbouw. De oevers van de Bergse Achterplas worden daarmee verder geprivatiseerd. De VSW heeft daar ernstige bezwaren tegen. De Straatweg is altijd bekend geweest om haar publieke uitspanningen aan de Bergse Plassen en wat ons betreft moet alles in het werk gesteld worden om die kwaliteit te behouden en de oevers van de plassen zo veel mogelijk voor iedereen toegankelijk te houden.

De in 1917 door de heer C.N.A. Loos aangekochte villa "Buitenlust" is ook als theeschenkerij geëxploiteerd, terwijl het achter de villa gelegen land werd ingericht als het wandelpark "Plaswijk". Het wandelpark werd een groot succes en bestaat nog steeds. De villa werd te koop aangeboden aan de gemeente Hillegersberg, die het pand in 1921 als Raadhuis in gebruik nam. We zijn nu ruim tachtig jaar verder en het Raadhuis ondergaat een ingrijpende restauratie. De architect, Wout Putter, zal ons op 16 mei alles over de restauratie vertellen en een rondleiding door het project verzorgen. Een unieke kans dus om alles over dit bijzondere gebouw aan de weet te komen!

De gemeente verdient een pluim dat ze zich sterk heeft gemaakt voor de restauratie van het Raadhuis. Tegen de plannen van de deelgemeente om de achterliggende tuin te bebouwen met een uitbreiding die groter is dan het huidige Raadhuis heeft de VSW echter grote bezwaren. We hebben al bij eerdere gelegenheden aangedrongen om de deelgemeentelijke huisvesting op een andere locatie te realiseren en het Raadhuis te behouden voor bijzondere doeleinden als trouwerijen, bijzondere bijeenkomsten en dergelijke, vergelijkbaar met gebouwen als De Olifant in Charlois en het Kasteel van Rhoo. Het zou een mooi begin zijn van het nieuwe deelgemeentebestuur als zij er blijk van geeft niet alleen gevoel te hebben voor de kwaliteit van dit historische pand, maar evenzeer voor de bijbehorende tuin.

Hans Mani, voorzitter.

De VSW heeft grote bezwaren tegen bebouwing van de achterliggende tuin.

Verslag van de Algemene Ledenvergadering op 19 mei 2005 in de Hillegondakerk

Staande het Hillegondalied zingen

Voorzitter Hans Mani opent de vergadering en heet ruim tachtig leden welkom. Aangezien de Open Monumentendag in september gewijd zal zijn aan het thema "Kerken" is het bestuur blij dit jaar de Algemene Ledenvergadering in de unieke locatie van de Hillegondakerk te mogen houden. Bovendien zal de VSW in de loop van het jaar een boekje over de kerken in de deelgemeente publiceren.

De VSW zet zich onder meer in voor het behoud van bijzondere monumenten in de deelgemeente. In "Tussen Wilgenplas en Rotte" staat al vermeld, dat het Baarhuisje aan de Ringdijk door giften van onder meer de deelgemeente, diverse deelgemeentelijke partijen, de gemeente Rotterdam (bureau Monumenten) gerestaureerd kon worden. Om te voorkomen, dat het snel opnieuw in een deplorabele toestand raakt, mag de VSW het gaan gebruiken als tentoonstellings-, archief- en vergaderruimte, mits de vereniging zelf voor het klein onderhoud zorgdraagt. Dank zij een gift van de Stichting Berg en Broek is het mogelijk een deel van de hiervoor noodzakelijke aanpassingen aan te brengen, maar toch blijft er nog 10.000 euro voor rekening van de vereniging zelf. Hier wordt bij de behandeling van de begroting tijdens het huishoudelijk gedeelte van de vergadering een besluit over genomen.

Tijdens de Rotterdamse Dorpendag op 18 juni wordt er in het Baarhuisje Open Dag gehouden.

Vervolgens overhandigt Mani onder applaus het speldje, dat de VSW heeft laten maken voor personen die zich bijzonder hebben ingespannen voor de vereniging, aan Gerard Tuijnburg-Muijs. Deze heeft zich jarenlang niet aflatend ingezet voor het inventariseren, beschrijven en in stand houden van al datgene, dat in onze deelgemeente het waard is om behouden te worden.

Hierna is het woord aan Ds. T. van Soest, die de aanwezigen meevoert door de muziekgeschiedenis van Hillegersberg. Hij laat unieke opnamen horen van de Laurentius-sequens (een muziekfragment uit de 13e eeuw, dat in deze omgeving is gevonden) en de letterlijk "geïnspireerde" muziek van Hildegard von Bingen. Hij declameert verzen van de minstreel Willem van Hillegersberg, terwijl Aad van der Hoeven op het orgel de draailier imiteert, waarmee Willem zichzelf begeleid moet hebben. Hij vertelt over de geschiedenis van de klokken in de Hillegondakerk, terwijl de koster deze laat galmen. Vervolgens vertelt Aad van der Hoeven over de restauratie van het Abraham Meere-orgel in de kerk, waarna hij laat horen, dat dit eventueel ook als draaiorgel geen slecht figuur zou slaan. Ten slotte weet hij alle aanwezigen zover te krijgen om gezamenlijk staande het Hillegondalied aan te heffen.

Na de pauze vindt het huishoudelijk deel van de vergadering plaats.

Opening, mededelingen en ingekomen stukken

De voorzitter (her)opent de vergadering en stelt de bestuursleden aan de vergadering voor, waarbij hij tevens een toelichting geeft op de aandachtsvelden waar de bestuursleden zich mee bezig houden. Van één lid is bericht van verhindering ontvangen; verder zijn er geen mededelingen of ingekomen stukken.

Notulen Algemene Ledenvergadering van 12 mei 2004

Deze worden ongewijzigd goedgekeurd en vastgesteld.

Jaarverslag 2004

Aan de hand van het jaarverslag geeft de voorzitter een toelichting op de activiteiten van de VSW en de verschillende commissies die binnen het kader van de vereniging actief zijn.

Wat de tekst van het verslag betreft wordt opgemerkt, dat de Rotterdamse Dag in de Laurenskerk niet op 18 september heeft plaatsgevonden. Dit klopt: het was op 6 november.

Na deze wijziging wordt het verslag overigens ongewijzigd vastgesteld.

Jaarrekening 2004 en begroting 2005

Allereerst stelt de voorzitter het voorstel aan de orde 10.000 euro ter beschikking te stellen van de restauratie van het Baarhuisje, ten laste van het reservefonds. Het bestuur zet zich in nog meer sponsors te vinden voor deze restauratie, zodat wellicht niet dit gehele bedrag voor rekening van de vereniging hoeft te komen. Het Baarhuisje blijft eigendom van de Gemeente Rotterdam en wordt beheerd door de deelgemeente. Voor het gebruiksrecht door de VSW zal een contract worden opgesteld met de deelgemeente. Gevraagd wordt, wat de consequenties zijn als de thans ontstane discussie over het deelgemeentebestel zou leiden tot het verdwijnen van de deelgemeente. Enerzijds is het goed vast te leggen, dat wij een overeenkomst hebben met de gemeentelijke overheid, onafhankelijk van hoe die op dit moment is georganiseerd. Anderzijds is niet iedereen van het verdwijnen van de deelgemeenten overtuigd.

Ook wanneer de VSW gebruik maakt van het Baarhuisje, zal de toegang tot het terrein gesloten blijven, behalve op de momenten, dat de VSW het voor publiek open stelt. Het landje om de begraafplaats heen zal niet door de VSW in gebruik worden genomen.

Het archief van de VSW bevindt zich thans deels bij verschillende bestuursleden thuis en deels in een opslagruimte die we van Kubus hebben gehuurd. De bedoeling is het gehele archief in het Baarhuisje onder te brengen. Vanuit de leden wordt aangedrongen op een adequate beveiliging. Na deze discussie wordt het voorstel 10.000 euro voor het Baarhuisje ter beschikking te stellen bij acclamatie aanvaard.

Vervolgens geeft de penningmeester, Agnes van Zoelen, een toelichting op de jaarrekening. Op de vraag of de VSW geen subsidie krijgt, antwoordt zij, dat er soms subsidie verkregen kan worden voor bepaalde publicaties en dergelijke, maar niet voor bijvoorbeeld het gebruiksklaar maken van het Baarhuisje.

Een opletend lid merkt op, dat er geen reservering is gemaakt voor de eerstvolgende lustrumviering. Hiermee zal met ingang van het volgend jaar een aanvang worden gemaakt. Ook wordt opgemerkt, dat de ontvangen rente is achtergebleven bij de begroting. Dit is een gevolg van de algemene rente-ontwikkeling en dat ligt buiten de invloedssfeer van de VSW.

De financiële commissie meldt in een rapport, dat zij de boeken van de penningmeester heeft onderzocht en aan het bestuur adviseert de penningmeester te bedanken voor de wijze waarop zij zich van haar taak heeft gekweten en aan de leden de penningmeester decharge te verlenen van het door haar gevoerde beleid. Het eerste advies is door het bestuur reeds overgenomen en het tweede wordt door de ledenvergadering onder applaus aanvaard.

Benoeming van de kascontrolecommissie

De samenstelling van de commissie die de kas heeft gecontroleerd, was een andere dan die tijdens de laatste Algemene Ledenvergadering is benoemd. Dit vindt zijn oorzaak in het overlijden van de heer Nooder en de verhuizing van de heer Arnold. Het bestuur prijst zich gelukkig de heer Kofflard bereid te hebben gevonden de kas samen met mevrouw Troost en de heer Van der Loo te controleren. Aftredend zijn mevrouw Troost en Van der Loo. Voor het komende jaar stelt het bestuur voor in de kascontrolecommissie te benoemen de heer Kofflard en mevrouw W. Mulder. Zij worden bij acclamatie benoemd.

Benoeming bestuursleden VSW

Statutair zijn aftredend mevrouw Iet Heetman en de heren Jack Fens en Koos Amesz. Iet Heetman en Fens stellen zich herkiesbaar; zij worden bij acclamatie herkozen. Koos Amesz heeft vorig jaar reeds te kennen gegeven zijn bestuurslidmaatschap te willen beëindigen. Zijn functie is in het afgelopen jaar reeds gedeeltelijk waargenomen door Marius Heijenck. Het bestuur stelt thans voor deze in de ontstane vacature te benoemen. De vergadering stemt bij acclamatie met dit voorstel in. De voorzitter dankt Koos Amesz voor de werkzaamheden die hij voor de VSW heeft verricht en hij heeft goede nota genomen van de belofte van Amesz, dat hij zich, zodra hij voldoende tijd heeft, meten weer zal aanmelden voor activiteiten binnen de VSW.

Rondvraag en sluiting

Door verschillende leden wordt aandacht gevraagd voor het bomenbestand in de deelgemeente. Ondanks, dat de deelgemeente goede criteria aanhoudt en de herplantplicht wordt nageleefd, sneuvelen er teveel bomen. Soms wordt er zelfs illegaal gekapt (hoek Argonautenweg). Ook wordt een nieuwe boom die dood gaat niet vervangen. Het Hoogheemraadschap is bezig de bomen in de dijken te verwijderen. De VSW is alert op deze ontwikkelingen, maar houdt zich aanbevolen voor vrijwilligers die hier meer speciale aandacht aan willen en kunnen besteden.

Verder wordt aandacht gevraagd voor het verdwijnen van allemaal mooie plekjes in de deelgemeente. De VSW doet zijn best hiervoor, voert regelmatig overleg met de deelgemeente, stuurt waar nodig bezwaarschriften en stapt soms zelfs naar de rechter, maar helaas niet altijd met het gewenste resultaat. Ons beroep op strijd met het Beeldkwaliteitsplan is recent nog naar de prullenbak verwezen, omdat de rechter aan senioren-huisvesting een hogere prioriteit toekende. Voor de komende tijd zal het accent komen te liggen op het kritisch volgen van de bestemmingsplannen die in de maak zijn.

Gevraagd wordt of de VSW samenwerkt met gelijkgezinde groeperingen in het Molenlaankwartier, Terbregge en Schiebroek. Waar nodig wordt deze samenwerking zeker gezocht.

Als er geen vragen meer zijn sluit de voorzitter met dank aan allen de vergadering.

Marius Heijenck, secretaris.

Jaarrekening 2005 en begroting 2006

VERLIES- EN WINSTREKENING

	Realisatie 2004	Begroting 2005	Realisatie 2005	Begroting 2006
BATEN				
Contributie leden	11.285,40	11.500,00	11.705,00	11.700,00
Donaties	445,14	300,00	303,00	300,00
Bijdrage buitengewone leden	379,38	300,00	307,38	300,00
Eenmalige bijdragen	0,00	0,00	250,00	0,00
Rente	1.496,14	1.400,00	1.230,76	1.200,00
Verkoop boeken e.d.	10.470,76	3.000,00	5.024,20	4.000,00
Promotie activiteiten	370,00	300,00	0,00	200,00
Promotie artikelen	445,00	125,00	974,50	500,00
Subsidies	7.011,50	0,00	0,00	0,00
Overige baten	105,18	250,00	399,50	300,00
Totaal	32.008,50	17.175,00	20.194,34	18.500,00
LASTEN				
Bestuurskosten	2.553,36	2.500,00	2.516,82	2.700,00
Baaruhuisje		10.000,00	0,00	10.000,00
Drukwerk ledencontact	4.304,30	4.500,00	4.447,43	4.500,00
Vergader- en excursiekosten	2.004,05	2.000,00	1.687,80	2.000,00
Onkosten commissies	681,62	700,00	951,12	1.000,00
Lidmaatschappen	105,46	125,00	117,04	125,00
Promotie activiteiten	2.647,12	2.500,00	3.047,78	1.500,00
Productiekosten	11.284,05	2.500,00	6.443,24	4.000,00
Diversen	100,00	450,00	50,00	450,00
Onvoorzien	1.163,80	450,00	440,00	450,00
Totaal	24.843,76	25.725,00	19.701,23	26.725,00
Saldo	7.164,74	8.550,00-	493,11	8.225,00

BALANS	31-12-2002	31-12-2003	31-12-2004	31-12-2005
ACTIVA				
Giro, Banken	55.666,96	53.269,56	61.250,46	61.303,39
Voorraad (boeken)	7.833,36	6.476,40	0,00	0,00
Totaal	63.500,32	59.745,96	61.250,46	61.303,39
PASSIVA				
Reservefonds	14.797,09	15.271,97	16.238,48	17.150,63
Voorziening waardering boeken	7.833,36	6.476,40	0,00	0,00
Vooruitontvangen contributies	25,34	64,00	35,00	0,00
Reservering lustrum	500,00			1.000,00
Nog te betalen rekeningen	4.596,24		845,18	440,00
Publicatiefonds	35.748,29	37.933,59	44.131,80	42.712,76
Totaal	63.500,32	59.745,96	61.250,46	61.303,39

Toelichting op jaarrekening 2005 en begroting 2006

Realisatie 2005

Het ontvangen bedrag voor de contributie komt ongeveer overeen met het bedrag vermeld op de begroting van 2005. De verkoop van boeken steekt gunstig af in vergelijking met hetgeen op de begroting was voorzien. Dit wordt vooral veroorzaakt door zowel de goede verkoop van de nieuwe uitgave "Tempelen en Begraven", als van de verkoop van de andere boeken. Dit jaar zijn we ook gestart met de aanschaf van de VSW-paraplu om onze vereniging verder te promoten. De verkoop hiervan, naast de verkoop van de jubileumdassen, heeft onze voorzichtige inschatting sterk overtroffen. De overige posten aan de batenkant komen nagenoeg met de begrote posten overeen.

De restauratie van het baarhuisje verloopt voorspoedig, maar is tot nu toe gefinancierd uit andere middelen. Voorzien wordt, dat het voor 2005 begrote bedrag pas in 2006 aangewend zal worden voor de afwerking van het interieur. Door de uitgave van het boekje "Tempelen en Begraven" is de post Productiekosten fors overschreden. Deze kosten worden echter onttrokken aan het Publicatiefonds, waar het ook voor bedoeld is. De rest van de posten aan de lastenkant komen nagenoeg overeen met de begroting.

We kunnen 2005 met een positief saldo van € 493,11 afsluiten, omdat de kosten voor het baarhuisje nog niet werden gemaakt. Aan het Publicatiefonds is netto € 1.419,04 onttrokken en aan het Reservefonds is € 912,15 toegevoegd.

Begroting 2006

Aan de batenkant komen de bedragen voor een groot deel met de in 2005 gerealiseerde bedragen overeen, hoewel we de inkomsten voor promotieartikelen voorzichtig inschatten.

Ook aan de lastenkant volgen de bedragen in grote lijn de in 2005 gerealiseerde bedragen. Zoals reeds vermeld, is voor het baarhuisje opnieuw € 10.000,00 in de begroting opgenomen. Wij stellen wederom voor, dit bedrag ten laste te laten komen van het Reservefonds, dat hiervoor voldoende ruimte biedt. De post Promotieactiviteiten kan verlaagd worden, omdat in 2006 geen grote aanschaf van promotieartikelen wordt voorzien, zoals in 2005. Dit jaar zal er een nieuwe publicatie uitkomen, waarvoor een bedrag van € 4.000,00 wordt begroot voor de post Productiekosten.

Volgens deze begroting zullen baten en lasten naar verwachting in 2006 een negatief saldo opleveren van € 8225,00, als gevolg van een reservering van € 10.000,00 voor het baarhuisje.

Balans

Het Reservefonds is toegenomen tot € 17.150,63. Dit jaar zijn er geen contributies vooruit ontvangen. In de balans is een reservering van € 1.000,00 gedaan voor het lustrum van 2007 en is er een bedrag van € 440,00 gereserveerd voor een rekening die nog ten laste komt van 2005. Het Publicatiefonds is enerzijds toegenomen door de ontvangsten van de verkochte boeken, maar anderzijds afgenomen door de kosten voor het drukken van een nieuw boekwerk. Netto is dit fonds afgenomen tot € 42.712,76. Ook de komende jaren zal dit fonds voor publicaties gebruikt worden.

Op de balans zijn niet opgenomen bezittingen van de vereniging zoals kantoorbehoeften, drukwerk, acceptgirokaarten, etc. Deze bezittingen worden steeds in het jaar van aanschaf afgeschreven.

Terugblik op het VSW-jaar 2005

Overzicht van het werk, de activiteiten, de samenstelling van het bestuur en de commissies van de Vereniging Stedebouwkundig Wijkbehoud in 2005

Activiteiten

Het doel van de vereniging is het behouden en waar mogelijk herstellen van geschiedkundig, architectonisch, stedenbouwkundig en landschappelijk waardevolle elementen in de deelgemeente Hillegersberg-Schiebroek. Ook in 2005 heeft de vereniging zich ingezet dit doel waar te maken. Dit bleek niet altijd eenvoudig. In 2004 was al het bezwaar, dat de vereniging had aangetekend tegen de massale nieuwbouwplannen op de hoek van de Grindweg en de Annie Verbeek - Ohrlaan door de deelgemeente ongegrond verklaard. In 2005 werd een beroep op de voorzieningenrechter ongegrond verklaard, aangezien de rechter het belang van de seniorenhuisvesting en het ontwerpbestemmingsplan zwaarder vond wegen dan de handhaving van het beeldkwaliteitplan. Overigens onderschrijft de VSW het belang van de seniorenhuisvesting van harte, maar wat ons betreft was dit ook met wat meer respect voor de omgeving mogelijk geweest. Bovendien rijst de vraag wat nu de waarde nog is van het beeldkwaliteitplan. Wel hopen wij de deelgemeente en de projectontwikkelaar te houden aan de toezegging, dat een replica van het inmiddels gesloopte Huize Bergsteijn in de directe omgeving zal worden herbouwd. Overigens werd bij deze sloop door ons bestuurslid Norman Langel aan een authentieke bloedput van de ondergang gered en aan het Historisch Museum aangeboden.

Meer succes had de VSW bij het bezwaar tegen de plannen tot renovatie van een pand op de hoek van de Kleiweg en de Uitweg. Met excuses van de Welstandscommissie stelde de deelgemeente de VSW in het gelijk, dat de oorspronkelijke maatvoering van de ramen gehandhaafd dient

te blijven, overeenkomstig de Koepelnota Welstand. Hierdoor blijft ook de harmonie met omliggende panden in stand.

Er werd ijverig gewerkt aan de restauratie van het Baarhuisje aan de Ringdijk. Het wegwerken van het achterstallig onderhoud is inmiddels voltooid en dank zij een bijdrage van de Stichting Berg en Broek en subsidie van Bureau Monumenten en de Stichting Bevordering van Volkskracht kan nu ook het gebruiksklaar maken van het pand en de restauratie van het voegwerk ter hand worden genomen. Het wachten is nu nog op het wegwerken van de laatste juridische obstakels die het ondertekenen van de

gebruiksovereenkomst met de gemeente in de weg staan. Als alles meezit kan het Baarhuisje nog in 2006 in gebruik worden genomen. Ondertussen werd het Baarhuisje ter gelegenheid van de Open Monumentendag en de Rotterdamse Dorpendag voor het publiek opengesteld. Velen maakten van de gelegenheid gebruik eens zelf te komen kijken, wat zich nu achter het befaamde hekwerk bevindt. Verder was de VSW weer present bij de fototentoonstelling in Terbregge en het jaarlijkse jazzfestival in Hillegersberg. De vereniging mocht diverse nieuwe leden noteren en de VSW-paraplu, die aan het assortiment van VSW-artikelen werd toegevoegd, vond gretig aftrek. Ook de diverse VSW-uitgaven mochten zich in een goede belangstelling verheugen.

Tijdens de najaarsvergadering in november werd het eerste exemplaar van "Tempelen en begraven", een vlot geschreven en fraai geïllustreerd boekwerkje over alle kerken en begraafplaatsen in de deelgemeente, overhandigd aan Ds. Van der Linde van de Hillegodakerk in Hillegersberg en Pastoor Blaauwhof van de Pauluskerk in Schiebroek.

Omdat de Open Monumentendag dit jaar ook gewijd

Het baarhuisje stond in 2005 verschillende malen open voor bezoekers.

was aan het thema "Kerken", werd de voorjaarsvergadering gehouden in een wel zeer toepasselijke omgeving: de Hillegondakerk, de oudste kerk van Rotterdam. Op onnavolgbare wijze onderhield Ds. T. van Soest de aanwezigen over de muziekgeschiedenis van Hillegersberg, op al even onnavolgbare wijze op het orgel ondersteund door Aad van der Hoeven. Tijdens deze vergadering werd het VSW-speldje uitgereikt aan de heer Gerard Tuijnenburg-Muijs voor diens langdurige en niet aflatende inzet voor de vereniging.

Om verschillende redenen werd er dit jaar in september geen excursie georganiseerd. Maar dit werd goedge maakt door een excursie op 18 maart 2006 naar de Pauluskerk in Schiebroek, waar pastoor Blaauwhof op geestdriftige wijze een uitgebreide toelichting gaf op de gebrandschilderde ramen van Pieter Wiegersma, die deze kerk sieren.

Het bestuur

Het bestuur werd in het verslagjaar gevormd door Hans Mani (voorzitter), Agnes van Zoelen (penningmeester), Iet Heetman-van Riel, Ivonne Koedam-Hooijkaas, Jack Fens, Norman Langelaan en Wim Meijer. Secretaris Koos Amesz moest wegens zijn drukke werkzaamheden voor het bestuurs-lidmaatschap bedanken; tijdens de voorjaarsvergadering werd Marius Heijenck in zijn plaats gekozen. Gonny van der Heijden-van der Eerden diende ook in 2005 het bestuur van advies. Het bestuur kwam elf maal in vergadering bijeen.

De ledenadministratie werd in de afgelopen jaren verzorgd door Hans de Jong. Helaas werd hij in het verslagjaar door zijn gezondheid genoodzaakt deze activiteiten te beëindigen. De vereniging is Evert Gooszen veel dank verschuldigd voor zijn spontane bereidheid deze taken tijdelijk over te nemen. Vanaf 1 januari 2006 wordt de ledenadministratie toevertrouwd aan Dick van de Loo.

De bebouwingscommissie

De restauratie van het Baarhuisje vroeg het hele jaar door veel aandacht van de bouwcommissie. Daarnaast bleef men de ontwikkelingen "aan het bouwfront" in de deelgemeente nauwgezet volgen. Het wachten was onder meer op het bestemmingsplan "Kern en Plassen"; dit is echter nog niet openbaar gemaakt. Behalve aan de bovenvermelde bouwplannen aan de Grindweg en de verbouwing aan de Kleiweg werd onder meer aandacht besteed aan de voorgenomen nieuwbouw van de deelgemeente en de bouw-activiteiten aan de Strekkade.

De commissie Promotie en Voorlichting

De commissie maakte zich weer verdienstelijk door

de organisatie van de verschillende activiteiten, die in de eerste paragraaf van dit jaarverslag worden genoemd. Jan Vermaak werd bereid gevonden het beheer van het fotoarchief en van de website voor zijn rekening te nemen. De commissie was betrokken bij het onderzoek naar de mogelijkheden een soort "wijkmuseum" op te zetten in één van de gebouwen van het Plaswijkpark. Gezien de opzet werd besloten hierin geen voorttrekkersrol te vervullen, maar eventueel wel een ruimte daar in te richten. De commissie verzorgde de uitgave van "Tempelen en begraven" en trof voorbereidingen voor de (her)uitgave van een boekje over de Rotte en een kalender met werken van Dick Carlier. En verder had de commissie een inbreng in een bijeenkomst voor nieuwe bewoners van het Kleiwegkwartier en zocht men naar mogelijkheden de bewoners van Nieuw-Terbregge voor de VSW te interesseren.

De commissie Studie en Inventarisatie

De commissie maakte aan het begin van het jaar een wat moeizame start, aangezien enkele trouwe leden zich onder meer door vergevorderde leeftijd genoodzaakt zagen zich uit de commissie terug te trekken. Mede dank zij de inzet van de nieuwe leden Tineke Ink en Rob Limburg werd een begin gemaakt met de beschrijving van het Kleiwegkwartier; tevens werden voorbereidingen getroffen voor de actualisatie van de reeds uitgegeven vouwbladen. Bovendien slaagde de commissie erin de hand te leggen op enkele oude kaarten uit 1830, die een goed beeld geven hoe "ons gebied" er toen uitzag.

De Schildjescommissie

Op 26 februari werd het in 2004 toegekende schildje feestelijk bevestigd aan het pand Kleiweg 441. In 2005 werd een schildje toegekend aan de woningbouwcorporatie Comwonen voor het besluit het unieke sociale woningbouw-Complex I aan de Ville-neuvestraat niet te slopen maar te restaureren. Na de restauratie zal het schildje worden aangebracht.

Tussen Wilgenplas & Rotte

Mede dank zij de eindredactie van Wil Baghuis kon het nieuws uit de vereniging dit jaar weer op aantrekkelijke wijze aan de leden worden medegedeeld. Dat het blad door de lezers goed en kritisch gelezen wordt, bleek wel uit de reacties, die de vereniging naar aanleiding van diverse artikelen ontving.

Marius Heijenck, secretaris.

Verslag bouwhistorisch onderzoek van deelgemeentesecretarie

Meer dan 32 verflagen op de voormalige Villa Buitenlust

In opdracht van het OBR vakgroep Vastgoedbeheer is door Putter Partners Architecten te Rotterdam, in de periode maart – september 2003, gewerkt aan een bouwhistorisch onderzoek van de secretarie der deelgemeente Hillegersberg Schiebroek, gelegen aan de CNA Looslaan 1 te Rotterdam. In de periode 1921 tot 1941 was dit gebouw het raadhuis van de toen zelfstandige gemeente Hillegersberg. In 1941 werd Hillegersberg door de gemeente Rotterdam geannexeerd. Wout Putter doet verslag van het onderzoek:

Doel van het uitgevoerde onderzoek was het verkrijgen van inzicht in de bouwgeschiedenis van het pand, het gebruik hiervan sinds de bouw, en de veranderingen welke in de loop der tijd zijn aangebracht. Door middel van archiefonderzoek, bouwtekeningen en foto's is nagegaan welke oorspronkelijke elementen van exterieur en interieur aan wijziging onderhevig zijn geweest, of geheel zijn verdwenen. De toegepaste materialen werden omschreven en er is getracht het oorspronkelijke kleurgebruik te achterhalen. Ten behoeve van dit onderzoek is het gebouw ingemeten, zijn de belangrijkste bouwkundige onderdelen geïnspecteerd op kwaliteit en zijn beeldbepalende details op foto vastgelegd. Daarnaast zijn de verschillende verbouwingen, die in de loop der tijd in en aan

Bord geeft de restauratie van de deelgemeentesecretarie aan.

het gebouw zijn uitgevoerd, gedocumenteerd. Het gebouw is door bureau Monumenten van de Gemeente Rotterdam voorgedragen als Rijksmonument, het gebouw heeft deze status inmiddels verworven.

Exterieur

Medio 2004 volgde de opdracht om het restauratieplan verder uit te werken. Samen met het "office for architectural paint research & conservation" is een nader onderzoek gedaan naar de oorspronkelijke uitmontering van het gebouw. Voor het exterieur waren de kleuren van kozijnen, ramen, deuren en het sierstucwerk goed te achterhalen. Voor het interieur was dit maar gedeeltelijk mogelijk, daar in het pand in de loop der jaren veel is verbouwd en er tevens een forse brand heeft gewoed. Aan de buitenzijde van het gebouw waren op sommige plaatsen meer dan 32 !! verflagen aanwezig. Daar de verschillende verflagen, door de vuillaag tussen de opeenvolgende verflagen nog goed te onderscheiden waren, werd een redelijk inzicht verkregen in de afwerking van het gebouw door de jaren

Smeedwerk secretarie.

heen. Mede op basis van dit onderzoek, een ontwerpschets van de architect Van Waning en historisch fotomateriaal is getracht een beeld te vormen van de kleur en materialisering aan het eind van de 19e eeuw. In overleg met Bureau Monumenten van gemeente Rotterdam, is er gekozen voor een afwerking van het exterieur die dicht bij de uitmonstering komt van het gebouw rond 1900. Zinken en natuur-leien dakbedekking, metselwerkgevel met overdadig sierstucwerk in een kleur welke dicht bij die van zandsteen lag. Kozijnhout in donker grijs en de bewegende delen in imitatie teak beschildering.

Interieur

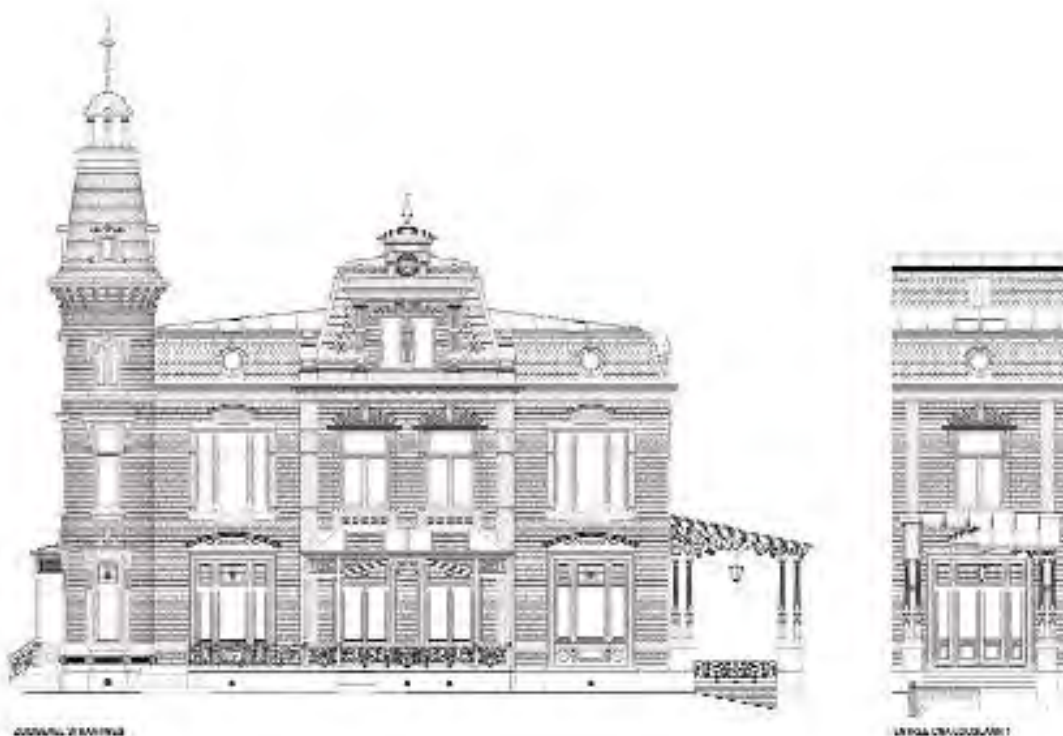
In het interieur zijn de centrale trap en de raadszaal van belang. Na ontmanteling van de betimmering van de trapbomen kwam de originele "gehoute" afwerking weer te voorschijn. Een imitatie teak beschildering die weer teruggebracht zal worden. Voor zover mogelijk zal de centrale hal de uitstraling krijgen van het "fin de siècle" van de 19e eeuw. De raadszaal, zal afhankelijk van de toekomstige bestemming, als een grote ruimte worden uitgewerkt, met behoud van de aanwezige betimmeringen, waarbij de foto's van kort na de verbouwing van 1921 als uitgangspunt dienen.

De uitvoering van de werkzaamheden aan het casco zal medio juli 2006 zijn afgerond, waarna aansluitend het interieur kan worden afgewerkt. Centrale hal, voormalige raadszaal en een "stijlkamer" op de begane grond zijn daarbij de belangrijkste items. Verder zullen de overige ruimten als "standaard" kantoor worden afgewerkt. Een en ander is nog onderwerp van overleg met de toekomstige gebruiker.

Villa Buitenlust is gebouwd in 1884 naar een ontwerp, in neorenaissancestijl, van architect Jacob Isaïc van Waning VI (1840 – 1917). Geheel volgens de toen geldende normen en opvattingen in een historiserende neorenaissancestijl.

Van de hand van deze architect is eveneens "het Westerpaviljoen" op de hoek van de Nieuwe Binnenweg en de Mathenesserlaan, wat door hem in 1888 is gebouwd, toen een losstaand paviljoen aan de rand het "Land van Hoboken".

Wout Putter

'Com•wonen heeft schildje dik verdiend'

Ivonne Koedam - lid van de Schildjescommissie - licht toe waarom de oorkonde, verbonden aan het VSW-schildje 2005, is toegekend aan de woningcorporatie Com•wonen.

"In de ledenvergadering van november jongstleden is aan de woningcorporatie Com•wonen een oorkonde toegekend waaraan het bekende VSW-schildje is verbonden. Hoezeer verdiend deze toekenning is - en was - wil ik met het onderstaande aantonen:

Het betreft hier het zogenaamde Complex 1, gelegen aan de Adrianalaan, de Villeneuvestraat en Prunuslaan. Oorspronkelijk gebouwd in opdracht van woningbouwvereniging Onderling Belang, later gefuseerd met de Coöperatieve woningbouwvereniging Rotterdam tot de Combinatie en weer later met Woningpartners tot de corporatie Com•wonen.

Een buurtje met zeer vroege sociale woningbouw; een karakteristiek deel van het oude Schiebroek. De beoogde sloopplannen werden onder druk van bewoners, omwonenden, politiek en VSW, gewijzigd in behoud en beperkte renovatie. De weliswaar kleine, maar gewilde woningen worden door Com•wonen opgeknapt en waar en zover mogelijk van hedendaags comfort voorzien. De twintigerjaren sfeer wordt echter behouden en eventueel versterkt. Waar nog geen centrale verwarming was aangelegd, wordt die nu geïnstalleerd, de douchecel wordt vergroot met een kamertje - dat volgens de huidige maatstaven niet meer zo genoemd mag worden - tot een ware badkamer.

Het architectenbureau van Schagen begeleidt dit project met veel enthousiasme. Zo wordt de horizontale belijning benadrukt door de dakgoten in oude glorie te herstellen en de dakkapellen van een bredere overkapping te voorzien. De schoorstenen worden volgens een origineel ontwerp van een soort kraag voorzien, de voegen in lichtgrijs uitgevoerd en het houtwerk geveerd in Oudhollandse kleuren (uit de kleurenwaaier Vechtcrème en Oudhollands groen). Na voltooiing van de renovatie zal het meer dan verdiende schildje op feestelijke wijze worden aangeboden en op een goede plaats worden bevestigd."

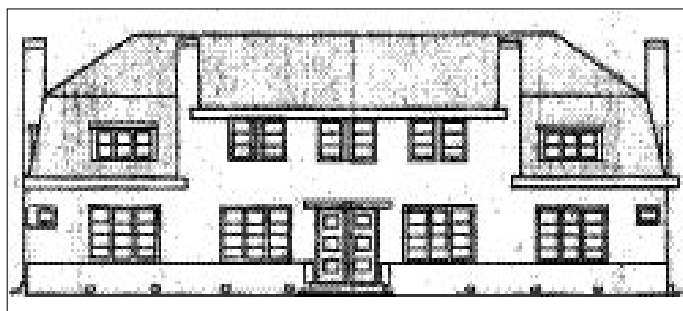
Ivonne Koedam

De twintigerjaren sfeer wordt behouden en eventueel versterkt.

Het buurtje vormt een karakteristiek deel van Schiebroek.

VOORGEVEL

Hoe is het mogelijk...

Gedenksteen aan de aandacht ontsnapt

In vijf inventarisaties, tien vouwbladen en een flink aantal fotoboeken werden de wijken Hillegersberg, Schiebroek en Terbregge in teksten en afbeeldingen, je mag toch wel zeggen uitgebreid, beschreven. En toch, en toch... Dezer dagen werd de VSW benaderd door een wel bijzonder opmerkelijke bewoonster van Schiebroek. Zij maakte ons attent op een grote gedenksteen die bij de kruising Meidoornsingel - Wilgenlei bij het trafohuis midden in het grasperk staat. De steen verkeerde, volgens haar, in erbarmelijke staat en zij vroeg ons daar eens aandacht aan te besteden.

Hoewel ik na meer dan twintig jaar werken in de deelgemeente mag zeggen dat ik deze enigszins ken... van die steen had ik nog nooit gehoord. Welnu, ik ben natuurlijk direct op zoek gegaan en inderdaad: daar stond die zeker een meter hoge steen! Weliswaar bedekt met veel mos en straatvuil maar toch was met enige moeite de volgende tekst te lezen:

Ter herinnering aan de drooglegging van de Schiebroekse veenplas

*Eerst een moeras
Daarna een plas,
Daarna voor 't vee,
Nu burgerstee.*

Op een uitstekend stuk steen staat ook nog gebeiteld 177(?). Wellicht is het laatste cijfer er in de loop van de tijd afgebrokkeld.

Hoe is het mogelijk dat bij alle onderzoeken en inventarisaties die steen aan de aandacht van de VSW is ontsnapt? Zelfs in de studies over Schiebroek "Het Ontstaan & de Ontwikkeling van een Tuinstad" (2003) en "Landschap in Baksteen" (2004) wordt er niet over gerept. Maar begrijpelijk rijst nu natuurlijk de vraag: Wie weet wat van deze steen af? Wanneer, ter gelegenheid van wat en door wie is die steen er geplaatst? De VSW belooft een presentje voor het goede antwoord. En wij zullen daarna proberen de steen in oude glorie te doen herstellen!

Iet Heetman

Anton Stapelkamp doet oproep

Waar zijn de ambtsketens?

"Op 1 augustus 1941 werden de zelfstandige gemeenten Overschie, Hillegersberg, Schiebroek en IJsselmonde bij Rotterdam gevoegd, geannexeerd, ingepikt, hoe u 't maar wilt noemen. Slechts een penne-streek van een ambtenaar van het Ministerie van Binnenlandse Zaken was voldoende, de formele bekrachtiging die noodzakelijk was heeft zelfs nooit plaatsgevonden. Rotterdam had al een aantal jaren gelonkt naar

Het oude, voormalige raadhuis van Hillegersberg in de Kerkstraat doet nu dienst als restaurant.

de randgemeenten en wist nu zijn slag te slaan. Verzet van gemeenteraden en bevolking hielp niet echt in die oorlogsjaren.

Verschillende objecten, die aan die tot voor 65 jaar dus zelfstandige gemeenten herinneren, zijn nog aanwezig. In Hillegersberg, Overschie en Schiebroek zijn bijvoorbeeld de oude raadhuisen nog in gebruik. In Hillegersberg bestaat zelfs nog een ouder raadhuis in de Kerkstraat dat van 1573 tot 1921 als zodanig dienst deed, daarna als Groene Kruisgebouw gebruikt werd en nu als restaurant. Op de burgemeestersstoel van Schiebroek - met wapen - wordt nog regelmatig gezeten bij de deelgemeente, de voorzitterskamer van de burgemeester van Hillegersberg wordt nog tijdens de deelraadsvergaderingen gebruikt en de bodenbus, het teken van waardigheid van de bode van Hillegersberg, is in handen van het Historisch Museum.

Maar wie, o wie weet waar de ambtsketens van de burgemeesters van Hillegersberg (Van Kempen) en van Schiebroek (Dhont) gebleven zijn? (Van de andere dorpen weet ik niet of er nog wat resteert). Beide burgemeesters zijn al lang geleden overleden, het enige dat ik weet is dat Van Kempen in elk geval meerdere kinderen had. Misschien dat zij iets weten te melden over de ambtsketens, want die kunnen toch niet zomaar verdwenen zijn. Wie kan hier meer over vertellen?"

Voorzitter Anton Stapelkamp van de Stichting Rotterdam is Vele Dorpen (SRIVD) hoort graag eventuele tips via 010-4611679 of cda.stapelkamp@hetnet.nl

Contributie per internet

We hebben gehoord dat sommige leden problemen ondervinden bij het overmaken van de VSW-contributie via internet. Dit blijkt te moeten gebeuren door te boeken op naam van Stedebouwkundig Wijkbehoud te Rotterdam. Beginnen dus met het woord Stedebouwkundig.

Agnes van Zoelen, penningmeester.

Bloedput inmiddels museumstuk

De bloedput, door Norman Langelaan vorig jaar zomer bij het gesloopte Huize Bergsteyn uit de grond gehaald en door het Historisch Museum Rotterdam - Het Schielandshuis - in dank ontvangen, is opgenomen in het boekje *Honderd!* dat het museum onlangs heeft uitgegeven.

Aanleiding voor het maken van het boekje was de honderdste verjaardag van het museum dat in 1905 als Museum van Oudheden zijn collectie in het Schielandshuis voor bezoekers toegankelijk stelde. De toen gedrukte catalogus telde 1500 nummers. Daarna groeide de collectie snel. De huidige collectie is het resultaat van een verzamelbeleid waarop drie directeurs in het bijzonder hun stempel hebben gezet.

De eerste directeur, A. Hoyneck van Papendrecht, verwierf vooral voorwerpen uit het dagelijks leven van gewone Rotterdammers. Na zijn pensionering in 1929 kwam het museum onder het beheer van de directeur van museum Boymans en dat bleef zo tot 1947. Toen kreeg Petra Beydals de opdracht in het Schielandshuis het Museum van Oudheden te laten herrijzen als het Historisch Museum der Stad Rotterdam. Haar grootste interesse ging uit naar de voorwerpen van kunst en kunstnijverheid waarmee de Rotterdamse elite zich in de achttiende en negentiende eeuw omringde. Met de aanstelling van Dolf Meyerman in 1971 kreeg het museum nieuwe impulsen. Zo herkreeg onder zijn leiding het Schielandshuis zijn zeventiende-eeuwse uiterlijk.

Inmiddels telt de collectie meer dan honderdduizend voorwerpen. Voor de conservatoren was het een opgelegde uitdaging daaruit honderd favorieten te kiezen. Norman Langelaan kreeg als dank voor zijn medewerking het boekje *Honderd!* van het museum toegestuurd. Over de bloedput staat op bladzijde 8 het volgende te lezen:

Bloedputje

Op de telefonisch binnengekomen vraag of het museum belangstelling had voor een bloedputje moesten we in eerste instantie het antwoord schuldig blijven. We wisten niet eens wat dat was. Het had in Van Dale moeten staan tussen bloedpudding en bloedraad. Maar daar stond het niet. Onze nieuwsgierigheid was gewekt en een telefoontje met de 'aanbieder' bracht alvast enige helderheid. Het putje was nog ter plekke te zien in het koetshuis van een half gesloopt huis in Hillegersberg.

Eenmaal bij het gemetselde ronde gat in de vloer werd het allemaal duidelijk. Hierboven werd een te slachten beest vastgezet om het vervolgens de hals door te snijden; de put ving het bloed op. Het museum wilde de put graag hebben, maar verwerving van wat eigenlijk een 'gat' is, riep vragen op. Hoever rondom moest er worden uitgezaagd en hoe diep, hoe vervoer je een put? Inmiddels is het putje in de verzameling opgenomen. De verwerving laat opnieuw zien dat het museum zich niet alleen met de geschiedenis en cultuur van de grote stad bezighoudt, maar ook met de gebruiken en gewoonten in de (geannexeerde) dorpen van Rotterdam.

Het bloedputje is in de verzameling van het Historisch Museum Rotterdam opgenomen.

Bouwplaats Hillegersberg

'Het gaat uiteindelijk om evenwicht'

Al wandelend door de wijk signaleert buurtbewoner Paul van Os opmerkelijke (bouw)activiteiten. Hij vraagt zich af of het erg is dat er meer nieuwbouw komt in de wijk en dat stukjes groen daardoor verdwijnen. Wordt de wijk daardoor minder mooi? Wat zou er gebeuren als alles bij het oude zou blijven? Volgens hem zou evenwicht het uitgangspunt moeten zijn bij de beoordeling van de bouwactiviteiten in onze wijk.

Bijna een jaar geleden schreef ik in "Tussen Wilgenplas en Rotte" een stukje over dremplerreureur en de merkwaardige kleur (roze) van veel nieuwe bestrating in onze wijk.

Ik sloot dat stukje af met de volgende zinnen: "Er is dan een nieuwe eenheid van stijl ingevoerd en Hillegers-

berg kan dan verder door het leven als een schattig Noors vissersdorpje. De Bergse plassen worden dan vanzelfsprekend de Bergse fjorden".

Ik kon toen niet weten hoe snel deze woorden werkelijkheid leken te worden! Kort geleden, één van de eerste dagen dat het niet meer ijskoud was, liep ik met kwieke pas langs de Weissenbruchlaan; maar niet lang! Plotseling, aan de grond genageld, zag ik een houten huis in aanbouw staan, op het terrein van jachthaven en zeilmakerij Donkers. Het Noorse dorpje Hillegersberg aan de Bergse fjorden leek werkelijkheid te worden! Voor het houten huis stonden mensen te praten en wijn te drinken. Dat zag er uitnodigend genoeg uit om eens navraag te doen. Het bleek weliswaar om Finse stapelbouw te gaan,

maar voor iemand die het geografisch niet zo nauw neemt, was het vermoeden van een Noors dorpje in aanbouw best te begrijpen. (Een vriend van mij associeerde het huis meer met een après-ski hut. Zo zie je maar weer wat er mis kan gaan als je te veel drinkt!) .

Ter hoogte van de Molenwerf wordt een wel heel fors huis neergezet.

Groot, en veel blank hout: het wordt de nieuwe bedrijfswoning van jachthaven Donkers.

Het is maar goed dat er op de bebouwing aan de andere kant van de Weissenbruchlaan nòg een woonlaag wordt gebouwd, dan kunnen ze in de toekomst in ieder geval over het houten huis heen kijken.

Gerustgesteld vervolgde ik mijn wandeling, maar nu langs de

Strekkade. Ook daar bleek van alles aan de gang: twee pontonbruggen maken bouwverkeer mogelijk naar de landjes tussen Strekkade en Bergse plas. Hoewel ik nogal nieuwsgierig ben kon ik, door hoge schuttingen en hagen in mijn zicht belemmerd, er niet achter komen wat daar precies gaande is. Veel hard hout wordt er in ieder geval naar binnen gekruid. Tuincentra en de Gamma doen zeker goede zaken dit jaar.

Wat mij ook opviel is het aantal - grote - bomen dat gerooid is aan de Strekkade. Ik dacht altijd dat je een verdomd goede reden moet hebben om een boom om te mogen zagen. Hoewel ik geen deskundige ben, zagen de omgezaagde stammen er heel gezond uit, dus er zal wel een andere belangrijke

Hoge schuttingen aan de Strekkade belemmeren het zicht.

De bouwput voor de nieuwe AH.

reden dan ziekte zijn geweest, maar welke? Die vraag overpeinzend, liep ik verder, langs het Prinsenmolenpad, via de Prins Bernhardkade en de Straatweg terug naar huis. Ik wist nog steeds het antwoord niet, maar mijn aandacht werd alweer door iets anders in beslag genomen: aan de Straatweg blijkt ook flink gebouwd te worden. Direct al op de hoek met de Prins Hendrikkade wordt de verbindingsbrug tussen beide plassen vernieuwd. Aan de zuidelijke rand van de Bergse achterplas, dicht bij Lommerrijk, worden, volgens de aan de weg staande bouw informatie, luxe appartementen gebouwd. Nou was ik enkele maanden geleden toevallig op een voorlichtingsbijeenkomst over die appartementen. Voor de koopprijzen die toen genoemd werden, vind ik dat ze ook best luxe en bovendien gerieflijk, rijk uitgerust en comfortabel mogen worden!

Ook op andere, tot voor kort open plekken aan de Straatweg blijkt koortsachtig gebouwd te worden. Ter hoogte van de Molenwerf wordt een wel heel fors huis neergezet, dat me doet denken aan een kruising tussen een Toscaanse villa en een Stealth verkenningsvliegtuig. Het is altijd weer hartverwarmend om de creativiteit van architecten werkelijkheid te zien worden! (maar het is minstens zo mooi dat die werkelijkheid niet altijd prominent in het zicht staat van argeloze voorbijgangers).

Verder lopend besloot ik nog even te kijken bij de bouwput van de in aanbouw zijnde Albert Heijn en woningen, op de hoek van de Grindweg/Argonautenweg. Gezien de omvang en diepte van de bouwput neem ik maar aan dat we geen parkeerproblemen hoeven te verwachten na oplevering van het werk. Ik vroeg me, staande aan het hek om de bouwput, wel af of zo'n megastore niet beter op zijn plek zou zijn geweest in de weilanden bij de hockeyclub Rotterdam. Dan kon je een oppeppend supportersbezoekje aan je hockeyende kind mooi combineren met de zaterdagse boodschappen!

Bijna weer thuis gekomen, kon ik tevreden constateren dat de nieuwe bestrating van de Bergse Dorpsstraat een mooie, bij de bebouwing aansluitende kleur heeft en bovendien erg mooi gelegd is. Heel pedant hoopte ik even dat dit fraaie resultaat het gevolg zou kunnen zijn van mijn eerdere artikeltje over minder goed gelukt plaveisel.

Enfin, ik was inmiddels thuis gekomen en probeerde te bedenken wat ik nu grosso modo van al die bouwactiviteiten vond. Is het erg als er meer nieuwbouw komt in onze wijk en wordt die dan minder mooi? Is het erg als nostalgische tafereel en stukjes groen daardoor verdwijnen? Moet er altijd toetsing door een welstandscommissie plaatsvinden op de soms ijdele bouwplannen van goed in de slappe was zittende (nieuwe) bewoners van Hillegersberg? Hoewel het spreekwoord zegt, "over smaak valt niet te twisten", roept sommige smaak bij mij toch veel meer twistdrift op dan andere smaak! Gek hé? Wat zou er gebeuren als alles bij het oude zou moeten blijven? Voor je het weet leef je in een reservaat, stoppen er autobussen voor de deur en klampen toeristen je onbeschaamd aan met de vraag of ze met je op de foto mogen; leuk voor thuis! Nee, dat leek me geen fijn vooruitzicht.

Maar hoe moest het dan wel? Ik zie immers ook wel dat er af en toe dingen veranderen in mijn woonomgeving die niet voor iedereen een pretje zijn. In een plotselinge opwelling van Zen-achtig bewustzijn (kan ook Yin en Yang zijn geweest, of de invloed van het jonge borreltje dat ik inmiddels voor mezelf had ingeschonken), bedacht ik dat het uiteindelijk om evenwicht gaat: evenwicht tussen nieuw en oud, tussen bouwen, slopen en behouden, tussen individuele vrijheid en samen-oplettend-dat-het-niet-te-gekwort, tussen hang naar het mooie verleden en de wens op een spannende toekomst. Dit gevoel voor evenwicht, als uitgangspunt voor de beoordeling van de activiteiten in onze wijk, wens ik het bestuur en de actieve leden van de VSW van harte toe!

Paul van Os

Finse stapelbouw bij jachthaven Donkers.

Bomen over bomen in Hillegersberg

'De bladeren zijn spectaculair te noemen'

Achter het Essostation aan de Molenlaan staat ook zo'n knots.

Gefotografeerd in de koude maartmaand: de rij van tien Hongaarse eiken aan de Van Beethovensingel.

Boomdeskundige Frans Prins heeft zich laten strikken: hij heeft toegezegd regelmatig een bijdrage aan Tussen W&R te leveren over bijzondere bomen. Hieronder zet hij alweer z'n tweede boompje op:

"Als u gaat winkelen bij de C1000 of bij de kaasboer ernaast, beseft u niet hoe dicht u bij Hongarije bent. U hoeft de Van Beethovensingel ter plaatse maar over te steken en u bent er.

U staat dan namelijk onder een rij van tien Hongaarse eiken ofwel *Quercus frainetto*. Deze eiken komen voor in Italië, de Balkan, Roemenië en bereiken hun natuurlijke noordgrens in Hongarije.

Het is een populaire boom die ook in onze streken regelmatig wordt aangeplant. En terecht. Want het is een statige, stoere boom die op volwassen leeftijd een brede, zware kroon draagt. De bladeren zijn spectaculair te noemen en direct herkenbaar aan de zeer diepe insnijdingen. Hierdoor ontstaan zes tot tien afgeronde lobben, die elk weer kleine lobjes kunnen hebben. Gemiddeld zijn de bladeren acht tot twintig centimeter groot.

In mei gaan de takken uitlopen en verschijnen er roodbruine bladeren die geleidelijk groen worden. Als de boom in de winter kaal is, is hij nog gemakkelijk te herkennen aan het afgevallen blad dat langdurig op de ondergrond blijft liggen.

Vermeldenswaard is verder dat er ongeveer 400 soorten eiken bestaan, waarvan ongeveer 200 op het noordelijk halfrond. Het gemeenschappelijke kenmerk van alle eiken is de vrucht: de eikel die ten dele omvat wordt door een vruchtbekertje dat bekleed wordt door schubben.

Wanneer u goed oplet ziet u hier en daar deze bomen staan. Bijvoorbeeld achter het Esso benzinstation aan de Molenlaan en – niet te vergeten – de mooiste tuin van Nederland: het arboretum Trompenburg waar een fraai exemplaar staat. In het arboretum zijn ongeveer 180 soorten kruisingen en variëteiten eiken bijeengebracht door de internationaal vermaarde eikenkenner J.R.P. van Hoey Smith.

Ik hoop dat ik hiermee belangstelling voor eiken heb gewekt."

Frans J. Prins.

Lesbrief over Hillegersberg levert geld op...

Enkele leerlingen van de Emmaschool in Oud-Hillegersberg hebben meegedaan aan een project van de gemeente Rotterdam, genaamd Grassroots. Dit gemeentelijke initiatief belooft scholen die zich bezighouden met ICT in de klas, dat wil zeggen: het werken met computers, powerpoint-presentaties, digitale camera's, scanners, beamers, enzovoort.

Dat heeft de leerkracht van groep 8 van de school direct opgepakt. Hij heeft met enkele leerlingen een project gedaan over de lesbrief over Hillegersberg – naar een idee van Iet Heetman - getiteld: Het bruine goud en een zandheuvel.

Leerlingen van de Emmaschool in de ruïne van het kasteel.

Daarvoor had Iet Heetman van de VSW al diverse basisscholen in de wijk aangeschreven met de vraag of ze deze boeiende lesbrief wilden behandelen. De kinderen hebben met hun meester onderzoek gedaan naar het vroegere kasteel naast de Hillegondakerk en ook het verhaal van reuzengodin Vrouwe Hillegonda. Tevens werden er foto's gemaakt van diverse onderwerpen in Hillegersberg, zoals het Oude Raadhuis en Hoeve Vruchtenburg met zijn geschiedenis.

De leerlingen moesten alle informatie zelf op laptops verwerken. Ook moesten ze diverse websites bezoeken om hun project af te ronden. Toen het geheel klaar was, moest het geplaatst worden op de website van de school. Tot hun vreugde hoorden ze later dat er een prijs mee was verdiend van 500 euro.

Het verslag staat op de website van de school, wie geïnteresseerd is kan kijken op www.emmaschool-rotterdam.nl

Jan Vermaak

Voorjaarsexcursie voor leden van VSW naar Pauluskerk

Genieten van de glas-in-lood ramen

Een groot aantal VSW-leden heeft zaterdag 18 maart de katholieke St. Pauluskerk aan de Larixlaan bezocht. Daarmee kwam pastoor Blaauwhof zijn, op de najaarsbijeenkomst gedane, belofte – tevens uitnodiging - na om belangstellenden uitleg te geven over de prachtige glas-in-loodramen van de kerk.

Voorafgaand aan deze rondleiding gaf glazenier Judith Smelt in het nabij gelegen Castagnet een interessante lezing over het maken en restaureren van glas-in-loodramen. Zij beoefent dit vak pas één jaar. Aan het Lupinehof in Schiebroek heeft zij haar atelier, waar zij veelal restauraties uitvoert. Zij gaf een boeiende presentatie over de ontwikkeling van het glas, over het glazeniersvak in de afgelopen eeuwen en over de hernieuwde belangstelling in de laatste twintig jaar. Daarna wandelden allen naar de Pauluskerk waar pastoor Blaauwhof zijn gasten verwelkomde en een interessante inleiding hield over de beroemde ramen. Hij vertelde bijvoorbeeld dat de kerk in de oorlog is gebouwd tijdens de bezetting.

Het meest in het oog springende raam - boven de ingang - is geïnspireerd op het beeld Stad zonder Hart van Zadkine. De pastoor vertelde ook dat de maker van al die schitterende ramen, Pieter Wiegiersma, ruim acht jaar bezig is geweest om dit raamproject te realiseren. Hierna nam pastoor Blaauwhof de luisteraars mee de kerk in en vertelde, soms staande op de kerkbanken, met veel enthousiasme over 'zijn' ramen, de betekenis ervan en de achterliggende symboliek in de ramen onderling. In 1992 bestond de kerk 50 jaar en in datzelfde

Glazenier Judith Smelt gaf een boeiende presentatie.

Pastoor Blaauwhof wijst op de symboliek in de glas-in-lood ramen.

jaar werd ook het laatste raam opgeleverd door Pieter Wiegiersma. In het pas verschenen boek 'De ramen van Schiebroek' worden alle ramen beschreven, verteld wordt over de samenhang tussen de ramen waarbij actuele thema's aan de orde komen, zoals oecumene, milieu, bevrijding, vrede en gerechtigheid. Voor dit boek bestond die zaterdag grote belangstelling evenals voor de VSW-uitgave 'Tempelen en Begraven' dat alle kerken en begraafplaatsen van onze deelgemeente belicht.

*Jan Vermaak,
Commissie Publicatie en Voorlichting*

Enkele van de glas-in-lood ramen in de Pauluskerk.

Oproepen vanuit de commissies

De commissie Studie en Inventarisatie zoekt mensen die historische interviews willen houden bij oudere inwoners van onze deelgemeente, over het verleden, hun leven, het dorp etc. Het gaat om vastlegging van hun kennis zodat deze niet verloren gaat. Daarnaast zou dat ook een verkort artikel in Tussen Wilgenplas en Rotte kunnen opleveren. Mogelijk, als het interessant is, later een video. Wij hebben een paar mensen op het oog die we graag zouden laten interviewen. Wie wil en kan dat doen?

Tineke Ink van onze commissie is bezig met een onderzoek naar de eigenaren/bewoners, medewerkers etcetera van de lijnbaan (touwslagerij) gelegen aan de Johan de Wittlaan, hoek Straatweg. Waar nu de nieuwbouw van vier appartementenblokken wordt gerealiseerd. In 1832 heeft daar Willem Stolwijk en later (na 1850) zijn zoon Cornelis Stolwijk gewoond. Een andere touwslager uit die buurt was Gerrit Snelleman, uit Oostblommersdijk, dat is het gebied bij station Noord. Mogelijk is de lijnbaan ook in bezit geweest van anderen. Van 1906 tot 1970 heeft de familie A. Verhoeven daar gewoond met hun pleegzoon R. Juttman. Hun buurman was bakker Den Hartigh.

Wie is familie van deze touwslagers of kent de families, we zoeken foto's en verhalen.

Norman Langelaan,
010-4401280 of n.langelaan@chello.nl

Een kaartje uit 1832 van het gebied waar de lijnbaan moet hebben gelegen.

Noteer in de agenda:

Bezoek aan het Baarhuisje

In het kader van de 'Rotterdam is vele Dorpen'-dag wordt zaterdag 17 juni van 10.30 uur tot 17.00 uur aan de Ringdijk de locatie van het baarhuisje door de VSW opengesteld. Een unieke gelegenheid om die veel besproken plek te bezoeken.

In de afgelopen jaren heeft de VSW samen met de deelgemeente en de Stichting Berg en Broek kosten noch moeite gespaard om dat bijzondere opbaarhuisje op het geheimzinnige kerkhofje aan de Ringdijk in wat heet 'oude glorie' te herstellen. Vorig jaar juni had de VSW ook de hekken geopend en meer dan honderd voorbijgangers kwamen op bezoek. Intussen is de restauratie verder gevorderd. Nee, nog niet helemaal gereed. Maar zeker als de lentezon schijnt en bezoekers door de aanwezige VSW-bestuursleden worden welkom geheten en begeleid, zullen ze op die buitengewone en romantische plek in ons gebied een heerlijk uurtje kunnen doorbrengen.

Iet Heetman, Commissie Promotie & Voorlichting.

Wie licht tipje van de sluier op?

De laatste tijd zijn bij de VSW al verschillende keren brieven binnengekomen van mensen die nadere informatie willen over het verleden van onze deelgemeente. Soms is het mogelijk in het archief van de VSW of in het geheugen van één van de bestuurs- of commissieleden een antwoord te vinden. Maar soms worden er vragen gesteld waar we zonder nader onderzoek niet uitkomen. Het is natuurlijk heel goed mogelijk, dat er onder de lezers van 'Tussen Wilgenplas & Rotte' mensen zijn, die het antwoord op de betreffende vragen wel weten. Daarom leggen wij onze leden hierbij enkele van deze vragen voor met het vriendelijke verzoek te reageren als men meer over dat onderwerp weet te vertellen. Als hieruit informatie naar voren komt, die ook voor de andere lezers van 'Tussen Wilgenplas en Rotte' interessant is, is het goed mogelijk, dat we in een volgende editie deze bijdrage publiceren.

We zitten met de volgende vragen:

Boerderij Vermeulen Strekkade

De heer Vermeulen uit Zwijndrecht is bezig met een stamboomonderzoek naar de familie Vermeulen. In het VSW-boekje "De Ambachtsman vertelt" heeft hij gelezen, dat er aan de Strekkade een boerderij van Vermeulen heeft gestaan. Hij is benieuwd naar het huisnummer van deze boerderij en wie er precies woonden. De schrijver van het boekje, Leen Kok, is helaas inmiddels overleden, maar wie weet iets over deze boerderij?

Lamsrust

Van enkele toekomstige bewoners van de Lamsrustlaan

in de nieuwbouwwijk ten noorden van de Ankie Verbeek-Ohrlaan komt de vraag, waar de naam "Lamsrust" precies vandaan komt. De heer Beijn heeft al weten te achterhalen, dat de Lamsrust een buitenplaats was in Hillegersberg, die tussen 1754 en 1768 werd aangelegd door Clement van Eijck. Het huis is afgebroken in 1855. Zijn er mensen die weten, hoe dit buiten eruit zag, waar dit ongeveer stond, wie de architect was, wat die Clement van Eijck voor iemand was en hoe hij aan de naam "Lamsrust" is gekomen?

Huis ter Berg

In De Maasstad/De Koerier van 1 februari stonden enkele lezenswaardige artikelen van Anton Stapelkamp over de boerderijen die stonden op de plaats, waar nu het wooncomplex 'Bergsteijn' en de nieuwe vestiging van AH gebouwd worden. Zijn schoonfamilie woonde er op Huis ter Berg. Hij vraagt, of er nog meer mensen zijn, die verhalen of foto's hebben van deze plaats: wie woonden er nog meer op dat rijtje, waar leefde men van, etcetera. Hij heeft dezelfde vraag aan de VSW voorgelegd. Dus als er iemand is die hier iets meer over weet te vertellen, vernemen wij dat graag.

Reacties

Wie nadere informatie over deze vragen heeft, wordt hierbij vriendelijk uitgenodigd om deze op te sturen naar de VSW, Postbus 35054, 3005 DB Rotterdam of per e-mail naar vswhst@hotmail.com.

Marius Heijnen, secretaris

Zonnelust moet Zomerlust zijn

In de vorige Tussen Wilgenplas & Rotte feliciteerden we Bert Schipper met het raden van het zoekplaatje. We vertelden toen dat het pand aan de Straatweg vanaf 1910 Zonnelust heette. Dat moest natuurlijk Zomerlust zijn. Duidelijk een slip of the pen van de redactie, die hoopte dat niemand de vergissing zou opmerken. Niet dus. Van alle kanten werden we op onze vingers getikt. Mevrouw J. Beckers-van Eijk schreef: "Van de naam Zonnelust heb ik nog nooit gehoord; mijn vader kocht in 1958 Zomerlust van de heer v.d.Meijde, en heeft zijn restaurant "De Plas" genoemd. Een jaar na de dood van mijn vader heeft mijn moeder de zaak verkocht, dat was in 1969. Ik ben de jongste dochter van dhr. van Eijk en zeer trots op wat mijn ouders hebben gepresteerd, en op wat zij hebben betekend voor de Bergse gemeenschap in die tijd!"

De redactie biedt uiteraard excuses aan voor deze vergissing. Erg schuldig voelen we ons niet: het foutje lokte een leuke brief- en emailwisseling uit, wat Tussen Wilgenplas & Rotte mooi interactief maakt. Waar gehakt wordt vallen spaanders. We vrezen daarom dat ook in dit nummer van TW&R beslist weer een foutje-dat-de-lezers-scherp-houdt zal zitten.

Wil Baghuis, redactie.

Het zoekplaatje was voormalig restaurant Zomerlust, daarna genoemd De Plas.

Zo
zag
het
er
lang
geleden
uit

Deze foto van de Hillegondakerk moet naar onze schatting van voor 1930 zijn. De huizen van de Hillemiussingel en Kerstant van den Bergelaan, die in de dertiger jaren gebouwd werden, bijvoorbeeld staan er nog niet op.

Souvenir à Hillegersberg; Restauration Freericks. Dat staat op deze Ansicht uit ongeveer 1914 met in het wit geklede jongedames in de draaimolen.

Luchtfoto Straatweg. Links boven ligt het Zwarte Plasje, nog zonder de bebouwing van oud-Hillegersberg.

Op de laatste pagina van Tussen Wilgenplas & Rotte weer een paar oude Ansichtkaarten.

Inventarisaties

DE KERKSTRAAT EN OMGEVING - Een bijzonder gebied in Hillegersberg; een proefinventarisatie van de historische stedenbouwkundige kwaliteiten; september 1993. (€ 6,80)

INVENTARISATIE, MONUMENTEN EN ANDERE HISTORISCHE GEBOUWEN IN HILLEGERSBERG, SCHIEBROEK EN TERBREGGE ; maart 1994.

DE GRINDWEG - Een bijzonder gebied in Hillegersberg; een inventarisatie van historische en stedenbouwkundige kwaliteiten; maart 1994. (€ 6,80)

BIJZONDERE GEBIEDEN - Een inventarisatie van "bijzondere gebieden" in Hillegersberg, Schiebroek en Terbregge; mei 1995. (€ 6,80)

DE STRAATWEG - Een bijzonder gebied in Hillegersberg; een inventarisatie van historische, architectonische en stedenbouwkundige kwaliteiten; mei 1996. (€ 11,35)

DE ROTTEOEVERS - Een bijzonder gebied in Hillegersberg en Terbregge; een inventarisatie van historische, architectonische en stedenbouwkundige kwaliteiten; april 1998. (€ 10,20)

Vouwbladen en Studies

1987: Het Dorp op de Donk

1987: Het Boterdorpse Verlaat (€ 1,15)

1988: De Straatweg (€ 1,60)

1989: De Grindweg (€ 1,60)

1991: Terbregge (€ 2,05)

1999: Het Molenlaankwartier (€ 2,30)

2000: Hoge Limiet (€ 2,30)

2003: Schiebroek Historie & Topografie (€ 5,00)

1990: Oude kaarten van Hillegersberg (€ 2,05)

2004: Landschap in baksteen (€ 5,00)

Inventarisaties, Vouwbladen en Studies zijn schriftelijk te bestellen via onze postbus of door het zenden van een e-mail (zie onder).

Andere uitgaven van de VSW

- Gebouwde accenten
- Kijk op de wijk
- Wandel- en fietstochten
- Tempelen & begraven
- Het Geluk van de Rotte

- Monumenten in Hillegersberg, Schiebroek en Terbregge: een prachtig fotoboek. (€ 13,50)
- Een bundeling verhaaltjes over bijzondere plekken in onze deelgemeente. (€ 6,50)
- Een mapje met 8 wandel- en fietstochten in de deelgemeente (€ 5,00)
- Bekende en onbekende kerken en begraafplaatsen in de wijk (€ 6,50)
- Een bloemlezing op de Rotte - met veel kleurenfoto's (€ 13,50)

Deze uitgaven zijn koop bij:

- Carlier, Bergse Dorpsstraat 114
- Molenaar's Boekhandel, Bergse Dorpsstraat 35
- Donner, Lijnbaan 150

- Boekhandel Coelers, Peppelweg 128a
- Bruna, Kleiweg 147
- Archiefwinkel, Coolsingel 91

UITGAVE VAN DE VERENIGING STEDEBOUWKUNDIG WIJKBEHOUD HILLEGERSBERG-SCHIEBROEK-TERBREGGE - Nr. 1-2006

Voor de inhoud zijn verantwoordelijk:

- de auteurs voor hun specifieke artikelen
- de VSW voor de verenigingszaken

Secretariaat:

Vereniging Stedenbouwkundig Wijkbehoud

Postbus 35054 - 3005 DB ROTTERDAM

Tel: 010-2184385

E-mail : vswhst@hotmail.com

Internet : www.vsw.biz

Aan dit nummer werkten verder mee:

- Wil Baghuis - redactie en fotografie
- Jan Vermaak - fotografie
- Willem Scholten - vormgeving
- Wim Meijer - productie
- Grafia - drukwerk